

KATOLICKA SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. ŚWIĘTEJ RODZINY
W C I E S Z Y N I E

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

zawierający

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

na rok szkolny 2024/2025

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 2023 r. poz. 1465);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2024 r. poz. 750);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2024 r. poz. 737);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023 r. poz. 1798);
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 r. poz. 325);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2020 r. poz. 1309);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2024 r. poz. 50);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2024 r. poz. 15);
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025;
- Statut Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Założenia i cele Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego	5
3. Osoby odpowiedzialne i realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole	7
4. Program Realizacji Doradztwa Zawodowego	13
4.1. Poradnictwo indywidualne i grupowe	14
4.2. Metody w poradnictwie grupowym stosowane w pracy doradczej	15
4.3. Formy pracy doradczej adresowane do uczniów	15
4.4. Formy działań adresowane do rodziców uczniów	16
4.5. Formy działań adresowane do nauczycieli	16
4.6. Formy działań adresowane do środowiska lokalnego	16
5. Program działań z doradztwa zawodowego skierowanych do uczniów klas 1-3 SP	17
6. Program działań z doradztwa zawodowego skierowanych do uczniów klas 4-6 SP	19
7. Program działań z doradztwa zawodowego skierowanych do uczniów klas 7-8 SP	22
8. Przedmiot - doradztwo zawodowe	24
9. Monitoring i ewaluacja Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego	25
10. Korzyści wynikające z Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego	26

1. Wprowadzenie:

Zmiany zachodzące we współczesnym świecie powodują, że człowiek podejmuje wiele różnorodnych decyzji, związanych z wyborem zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Nie każdy jednak potrafi, czy jest w stanie, dokonać samodzielnego wyboru, który byłby dla niego optymalny, to znaczy uwzględniający indywidualne możliwości, potrzeby, predyspozycje psychofizyczne. Takie zadanie może nie być łatwe, szczególnie dla ucznia. Zaplanowanie i realizacja kariery edukacyjno - zawodowej wymaga wglądu, świadomości siebie, znajomości rynku pracy, wymagań. Niejednokrotnie konieczne, czy zalecane jest spotkanie ze specjalistą, głównie z doradcą zawodowym.

Istotą doradztwa edukacyjnego i zawodowego jest pokazywanie wszystkich możliwości edukacyjnych i zawodowych, a przede wszystkim budowanie i rozwijanie umiejętności, bez których nie uda się sprawnie poruszać po każdym etapie kształcenia oraz na rynku pracy (podejmowanie trudnych decyzji, praca w grupie, poznawanie siebie, planowanie, rozwijanie zainteresowań).

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego staje się ważnym elementem systemu edukacji, w tym głównie edukacji zawodowej. Stwarza uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej: poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zaplanowania własnej kariery zawodowej. Ponadto tworzony system doradztwa powinien zapewnić poznanie procesu aktywnego poszukiwania pracy. Wreszcie powinien stworzyć możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami, poprzez rozwijanie zdolności adaptacyjnych oraz umiejętności wychodzenia naprzeciw nowym sytuacjom i nowym wyzwaniom.

Szkolny doradca zawodowy powinien zatem, obok psychologa, pedagoga i logopedy, stać się kolejną osobą wchodzącą w skład zespołu realizującego zadania z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej oferowanej przez szkołę uczniom i ich rodzicom.

2. Założenia i cele Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- pomocy i wsparcia udzielają specjaliści i nauczyciele;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane według harmonogramu pracy szkoły.

WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym, psychologiem i innymi specjalistami dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Realizowany w szkole WSDZ ma na uwadze wspieranie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy. Jest jednym z najważniejszych celów wychowawczych szkoły.

Cel główny WSDZ:

Wykształcenie u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Cele szczegółowe WSDZ:

Uczniowie:

- poznają własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- mają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- znają warunki i harmonogram rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu;
- wspomagają dzieci i młodzież w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- znają aktualną i pełną ofertę edukacyjną na różnych jego poziomach;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;

- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika;
- wspierają rodziców w procesie doradczym;
- udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły.

3. Osoby odpowiedzialne i realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole i instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy / nauczyciel przedmiotu doradztwa zawodowego:

Potrzeba realizacji zadań ujętych w WSDZ uzasadnia konieczność korzystania z pomocy doradcy zawodowego, który podlega bezpośrednio dyrektorowi szkoły.

Cele i działania szkolnego doradcy zawodowego / nauczyciela przedmiotu doradztwa zawodowego:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia;
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, np.: bezrobocie, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc nauczycielom w realizacji działań doradczych.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego / nauczyciela przedmiotu doradztwa zawodowego:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogami, programu realizacji doradztwa zawodowego, oraz koordynowanie jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami klasowymi, psychologa szkolnego, pedagoga szkolnego oraz pedagoga specjalnego, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- koordynowanie działalności informacyjno - doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- realizowanie działań wynikających z powyższego programu.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; pełnią funkcję wspierająco-informacyjną dla rodziców;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- na godzinach wychowawczych, poświęconych realizacji tematyki zawodoznawczej – pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp.;
- organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców;

- uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych;
- wspierają uczniów w procesie decyzyjnym;
- kierują do specjalistów.

Nauczyciele:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele realizują zagadnienia zawarte w Programie Doradztwa Zawodowego w trakcie obowiązkowych zajęć edukacyjnych - zgodnie z obowiązującą podstawą programową.

Zadania nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej:

- uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, internetu;
- wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania;
- zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny;
- przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach;
- rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych;

Nauczyciele zajęć komputerowych i informatyki:

- prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych;
- pomagają uczniom w logowaniu się do elektronicznego systemu rekrutacji szkół ponadpodstawowych;
- wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych;
- prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego:

- omawiają charakter pracy w różnych zawodach;
- uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji);
- kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne;
- wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii;
- pokazują znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki:

- uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach;
- kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości;
- uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych:

- zapoznają uczniów z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności;

- prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym;
- uczą tworzenia krótkich wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie);
- zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przyrody, biologii, geografii, chemii:

- omawiają stan zdrowia i choroby człowieka, nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach;
- wskazują na znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się;
- wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej;
- zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i wiedzy o społeczeństwie:

- informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania;
- wyjaśniają demokratyczny charakter państwa;
- charakteryzują pojęcia samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka;
- zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie;
- omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. problematykę bezrobocia);
- zapoznają uczniów ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej;
- uczą tworzenia drzewa genealogicznego;
- omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś;
- prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego:

- omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele edukacji dla bezpieczeństwa:

- przygotowują uczniów do właściwego zachowania i odpowiednich reakcji w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia oraz w stanach nadzwyczajnych;
- uczniowie nabywają wiedzę z zakresu bezpieczeństwa państwa, treści dotyczące organizacji działań ratowniczych, pierwszej pomocy oraz edukacji obronnej;
- kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za życie własne i innych, odwagi, altruizmu, poprzez przekazywane treści pomagają uczniom odkrywać ich własne systemy wartości.

Nauczyciele muzyki:

- zapoznają uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazują wiedzę o wykonywaniu instrumentów, uczą gry na instrumentach.

Nauczyciele plastyki:

- zapoznają uczniów z zawodami z dziedziny kultury;
- uczą korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciele techniki:

- opisują funkcje urządzeń technicznych, omawiają kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania;
- uczą posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciele w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny i inni specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami, pedagogami, psychologiem i innymi i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Inne osoby – pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście wybieranych przez uczniów szkół średnich i przyszłych zawodów;
- prowadzi z uczniami indywidualne rozmowy dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do przyszłych zawodów.

4. Program Realizacji Doradztwa Zawodowego

Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się Program Realizacji Doradztwa Zawodowego (PRDZ), uwzględniający Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ).

Program określa:

- działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- tematykę działań;
- oddziały, których dotyczą działania;
- metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami;
- terminy realizacji działań;

- osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań;
- podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań – z uwzględnieniem potrzeb uczniów i ich rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Program opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole - wyznaczeni przez dyrektora szkoły.

Dyrektor szkoły, w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w ciągu roku szkolnego zgodnie z harmonogramem działań PRDZ: na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą itp. Odpowiedzialnymi za realizację PRDZ są dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, specjaliści, nauczyciele, wychowawcy, pielęgniarka szkolna i inne osoby wspomagające działania doradcze szkoły. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwala podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze przedsiębiorczości, wychowania, doradztwa i orientacji zawodowej. Szkoła współpracuje z instytucjami zewnętrznymi zajmującymi się kształtowaniem kariery zawodowej.

Realizacja głównego celu PRDZ w klasach I-VIII Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie zobowiązuje całą społeczność szkolną, specjalistów, wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców i instytucje zewnętrzne do systematycznych oddziaływań wychowawczo - doradczych, których efektem jest przygotowanie młodzieży do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Zakres działań osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia i podstawy programowej z poszczególnych przedmiotów.

Psycholog, doradca zawodowy, pedagog szkolny i pedagog specjalny wdrażają uczniów do pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu kompetencji społecznych, autoprezentacji, metod radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresogennych itp.

4.1. Poradnictwo indywidualne i grupowe

Podstawowym zadaniem poradnictwa indywidualnego jest udzielanie pomocy w zakresie diagnozy zainteresowań i predyspozycji psychofizycznych ucznia oraz ukierunkowania wyboru kierunku kształcenia. Grupowe formy poradnictwa zawodowego odbywają się w ramach lekcji wychowawczych, dodatkowych zajęć

prowadzonych przez pedagogów (szkolnego i specjalnego), psychologa, doradcę zawodowego, warsztatów, lekcji przedmiotowych, kół zainteresowań, wycieczek. W trakcie doświadczeń grupowych uczeń może dokonać właściwej oceny swoich umiejętności i zdolności.

Uczniowie – dzięki pomocy nauczycieli, specjalistów mają możliwość praktycznego zastosowania zdobytych umiejętności i wiedzy oraz uświadamiają sobie znaczenie poszczególnych przedmiotów w kształtowaniu kariery zawodowej. Zajęcia grupowe pozwalają młodzieży przełamywać osobiste bariery związane z funkcjonowaniem społecznym.

4.2. Metody w poradnictwie grupowym stosowane w pracy doradczej

- aktywizujące problemowe – burza mózgu, dyskusja;
- zapisowe – drzewko decyzyjne, mapy myśli;
- dramy – inscenizacje i odgrywanie ról;
- testowe - kwestionariusze, ankiety, testy;
- audiowizualne – filmy edukacyjne, zasoby internetu i prezentacje multimedialne;
- treningi umiejętności społecznych;
- mini wykłady, pogadanki;
- testy zawodoznawcze.

4.3. Formy pracy doradczej adresowane do uczniów

- badanie (diagnoza i analiza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (np. na podstawie obserwacji wywiadów, kwestionariuszy ankiety);
- zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, rozwijające umiejętności autoprezentacji i rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcami, radzenie sobie ze stresem;
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów;
- wyjścia i wycieczki szkolne, podczas których poznawane są zawody;
- zajęcia uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych;

- udostępnianie informacji o zawodach, o szkołach ponadpodstawowych, rynku pracy (lokalnym, krajowym, w UE), o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, obowiązującym prawie pracy;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- udział w organizowanych dniach otwartych szkół ponadpodstawowych;
- działanie uczniowskiego wolontariatu oraz Samorządu Szkolnego;
- udzielanie indywidualnych porad uczniom w podjęciu decyzji edukacyjnej i zawodowej, mających problemy zdrowotne lub osobiste;
- udzielanie porad uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4.4. Formy działań adresowane do rodziców uczniów

- indywidualne konsultacje i porady udzielane przez nauczycieli/specjalistów na terenie szkoły;
- kierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej na konsultacje z doradcą zawodowym;
- zachęcanie i włączanie rodziców w proces doradczy szkoły;
- udostępnianie informacji edukacyjnych, informacji na temat zasad i terminów rekrutacji.

4.5. Formy działań adresowane do nauczycieli

- udział w szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą;
- śledzenie losów absolwentów.

4.6. Formy działań adresowane do środowiska lokalnego

- spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm i zakładów;
- współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły m.in. Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Cieszynie, Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Cieszynie.

5. Program działań z doradztwa zawodowego w klasach I-III w Katolickiej Szkole Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie. Harmonogram pracy.

Lp.	Treści programowe	Osoby realizujące	Sposób i czas realizacji
1. Poznanie siebie			
1.1	Uczeń opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny
1.2	Uczeń prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób	wychowawca	cały rok szkolny
1.3	Uczeń podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi	wychowawca	cały rok szkolny
1.4	Uczeń podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny
1.5	Uczeń podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych	wychowawca	cały rok szkolny
2. Świat zawodów i rynek pracy			
2.1	Uczeń odgrywa różne role zawodowe w zabawie	wychowawca	cały rok szkolny
2.2	Uczeń podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach	wychowawca, zaproszeni goście – przedstawiciele różnych zawodów, wizyty w różnego rodzaju instytucjach oraz miejscach kultury i sztuki	cały rok szkolny
2.3	Uczeń opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach	wychowawca, specjaliści	cały rok szkolny

2.4	Uczeń omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje	wychowawca, specjaliści	cały rok szkolny
2.5	Uczeń opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu	wychowawca, specjaliści	cały rok szkolny
2.6	Uczeń posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny	wychowawca, specjaliści	cały rok szkolny
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
3.1	Uczeń uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności	wychowawca, specjaliści	cały rok szkolny
3.2	Uczeń wskazuje treści, których lubi się uczyć	wychowawca	cały rok szkolny
3.3	Uczeń wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
4.1	Uczeń opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny
4.2	Uczeń planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny
4.3	Uczeń próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą	wychowawca, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych	cały rok szkolny

6. Program działań z doradztwa zawodowego w klasach IV-VI w Katolickiej Szkole Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie. Harmonogram pracy.

Lp.	Treści programowe	Osoby realizujące	Sposób i czas realizacji
1. Poznawanie własnych zasobów			
1.1	Uczeń określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco
1.2	Uczeń wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	wg potrzeb
1.3	Uczeń podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco
1.4	Uczeń prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców	wychowawca, nauczyciele (uroczystości szkolne, występy, lekcje wychowawcze, konkursy)	na bieżąco
2. Świat zawodów i rynek pracy			
2.1	Uczeń wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny,	wg potrzeb

		psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	
2.2	Uczeń opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	w toku zajęć
2.3	Uczeń podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	wg. potrzeb
2.4	Uczeń posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny	nauczyciele	w toku zajęć
2.5	Uczeń wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą	wychowawcy klas nauczyciele	w toku zajęć
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
3.1	Uczeń wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco
3.2	Uczeń wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog,	na bieżąco

		specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	
3.3	Uczeń samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy	wychowawca, nauczyciele pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
4.1	Uczeń opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco
4.2	Uczeń planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu	nauczyciele (w ramach konkursów szkolnych)	wg planu pracy
4.3	Uczeń próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, specjaliści podczas rozmów indywidualnych/zajęć lekcyjnych	na bieżąco wg potrzeb

7. Program działań z doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII w Katolickiej Szkole Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie. Harmonogram pracy.

Lp.	Treści programowe	Osoby realizujące	Sposób i czas realizacji
1. Poznawanie własnych zasobów			
1.1	Uczeń określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych	doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca, nauczyciele, pielęgniarka szkolna, specjaliści.	cały rok szkolny wg potrzeb rozmowy indywidualne, zajęcia grupowe, podczas zajęć lekcyjnych
1.2	Uczeń rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)		
1.3	Uczeń dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł		
1.4	Uczeń rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych		
1.5	Uczeń rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej		
1.6	Uczeń określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji		
1.7	Uczeń określa własną hierarchię wartości i potrzeb		
2. Świat zawodów i rynek pracy			
2.1	Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania	doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca, nauczyciele, pielęgniarka szkolna, specjaliści.	cały rok szkolny wg potrzeb rozmowy indywidualne, zajęcia grupowe, podczas zajęć lekcyjnych
2.2	Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców		
2.3	Uczeń wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy		
2.4	Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka		

2.5	Uczeń analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy		
2.6	Uczeń wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową		
2.7	Uczeń dokonuje autoprezentacji		
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
3.1	Uczeń analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji	doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca, nauczyciele, pielęgniarka szkolna, specjaliści.	cały rok szkolny wg potrzeb rozmowy indywidualne, zajęcia grupowe, podczas zajęć lekcyjnych
3.2	Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów		
3.3	Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej		
3.4	Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie		
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych			
4.1	Uczeń dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym	doradca zawodowy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog, wychowawca, nauczyciele, pielęgniarka szkolna, specjaliści.	cały rok szkolny wg potrzeb rozmowy indywidualne, zajęcia grupowe, podczas zajęć lekcyjnych
4.2	Uczeń określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby		
4.3	Uczeń identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy		
4.4	Uczeń planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów		

8. Przedmiot - Doradztwo Zawodowe w klasach VII i VIII

Przedmiot „Doradztwo Zawodowe” poprowadzony zostanie przez doradcę zawodowego lub nauczyciela przedmiotu z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

W ramach przedmiotu w klasach VII i VIII realizowane będą następujące tematy:

Lp	Temat zajęć	Klasa
1.	Rozpoznawanie zasobów własnych (zainteresowanie, zdolności, uzdolnienia kompetencje, predyspozycje zawodowe)	VIII
2.	Warsztaty: „Ja w oczach innych i swoich”	VIII
3.	Warsztaty: Synteza przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz źródeł	VIII
4.	„W świecie zawodów” Jak przygotować się do przyszłego zawodu	VIII
5.	Warsztaty prowadzone we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie, „Rynek edukacyjny i możliwości lokalnego rynku pracy” (ścieżki edukacyjne, możliwości rynku pracy, poznanie siebie, kompetencje miękkie pożądane na rynku pracy, jak poznać dany zawód, omówienie programu pilotażowego realizowanego przez PUP „Młodzież w punkt”	VIII
6.	Warsztaty prowadzone we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie, „Rynek edukacyjny i możliwości lokalnego rynku pracy” (ścieżki edukacyjne, możliwości rynku pracy, poznanie siebie, kompetencje miękkie pożądane na rynku pracy, jak poznać dany zawód, omówienie programu pilotażowego realizowanego przez PUP „Młodzież w punkt”	VIII
7.	„Ja pomagam, Ty pomagasz, razem pomagamy”. Organizacje pozarządowe i wolontariat	VIII
8.	Z wizytą u lokalnego przedsiębiorcy	VIII
9.	Jak podjąć dobrą decyzję?	VIII
10.	Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych zasady, dokumenty. Jak dopełnić formalności?	VIII

Lp	Temat zajęć	Klasa
1.	Doradztwo zawodowe – wprowadzenie	VII
2.	Marzenia i plany	VII
3.	Poznaję siebie. Moje zainteresowania, zalety i wady	VII
4.	W świecie zawodów – co warto wiedzieć o zawodach?	VII
5.	Zawody, które już nie istnieją i zawody przyszłości	VII
6.	Praca marzeń i praca z koszmarów	VII
7.	Zdobywam nowy zawód	VII
8.	Co to jest wypalenie zawodowe?	VII
9.	„Ja pomagam, Ty pomagasz, razem pomagamy”. Organizacje pozarządowe i wolontariat	VII
10.	Każdy ma prawo pracować – zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami	VII

9. Monitoring i ewaluacja Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego

Za monitoring Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego, odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy lub nauczyciel przedmiotu z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

Ewaluacja PRDZ w szkole prowadzona jest przez psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, wychowawców, nauczycieli, specjalistów i pielęgniarkę szkolną, którzy informacje na temat realizowanych w roku szkolnym treści z zakresu doradztwa zawodowego przekazują pisemnie (za pośrednictwem dziennika elektronicznego) bezpośrednio doradcy zawodowemu – przed konferencją plenarną kończącą rok szkolny.

Następnie indywidualne sprawozdania zostaną wydrukowane do wersji papierowej i podpisane przez osoby realizujące PRDZ.

10. Korzyści wynikające z realizacji Programu Doradztwa Zawodowego

Dla indywidualnych odbiorców: dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli i rodziców, poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów, ułatwienie wejścia na rynek pracy, wzrost mobilności zawodowej absolwentów, wyrównywanie szans na rynku pracy, podkreślenie elastyczności i możliwości modyfikacji zaplanowanej kariery.

Dla szkoły: realizacja zobowiązań ujętych w ustawie o systemie oświaty dotyczących przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Dla pracodawcy: zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów świadomych oczekiwań rynku pracy, nawiązanie dialogu między szkołami, pracodawcami a władzami samorządowymi w celu dostosowania kierunku kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

*Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
wraz z Programem Realizacji Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/2025
dla Katolickiej Szkoły Podstawowej im. Świętej Rodziny w Cieszynie*

*został opracowany przez:
mgr Elżbieta Siudak – szkolny doradca zawodowy, pedagog szkolny*

Po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentu przez Radę Pedagogiczną w dniu

zatwierdzono Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego wraz z Programem Realizacji Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2024/2025.

Data

Podpis Dyrektora Szkoły